

نسخه ترکی اخوان المسلمین اردوغان

آرش رازانی

● پیروزی «رجب طیب اردوغان» در فراندوم قانون اساسی ترکیه، مهم‌ترین اتفاق سیاسی منطقه در سال جدید میلادی بوده است. اردوغان، مانند ناخدایی ماهر موفق شده است با عبوردادن کشتی قدرت قاهره حزب متبوعش از بحران‌هایی همچون کودتا، درگیری نظامی با روسیه و تحریم‌های پیامد آن، جنگ در مرزها و موج آوارگان در حال عبور از این کشور در دو سال گذشته، جامعه رای‌دهندگان وفادار به خود را حفظ کرده و شکل دموکراسی مستقر در ترکیه را به مدل دلخواه خویش تغییر دهد. اما در این راه علاوه بر ویژگی‌های شخصی او، تجربیات سیاست‌ورزی منطقه‌ای نیز مؤثر بوده‌اند؛ تجربیاتی که مانند ابزار تجربه‌شده و کارآمد، توانایی حفظ، تثبیت و توسعه قدرت را برای او مهیا کرده‌اند. حزب عدالت و توسعه، به‌مثابه میراث‌دار تشکل‌های سیاسی ماقبل خود در ترکیه مانند حزب رفاه متعلق به نوعی از طرز تفکر اسلام‌گرایانه است که رسیدن به قدرت را از راه‌های مسالمت‌آمیز و آرام و درعین حال، هدفمند و دارای برنامه‌های بلندمدت دنبال می‌کند؛ مدلی که ابتدا به دست اخوان‌المسلمین در مصر تئوریزه و تجربه شد. بنیان‌گذاری کانون‌های کوچک افراد نخبه با اتکا به فعالیت‌های اجتماعی، علمی و خیریه با رویکرد مذهبی و ایجاد ارتباط‌های سازمان‌یافته بین اعضا، تبلیغ برای تأسیس حکومتی اسلام‌گرا؛ سیاست گام‌به‌گام و اتخاذ روش‌های مسالمت‌آمیز در فعالیت‌های سیاسی و در ارتباط با نظام‌های حاکم و در نهایت تحزب‌گرایی و بهره‌گیری از تشکیلات برای دستیابی به اهداف سیاسی، همه از روش‌های به‌کارگرفته‌شده از سوی اخوان‌المسلمین است که به‌دقت توسط حرکت‌های اسلام‌گرای ترکیه در طول سالیان دراز به کار بسته شده است. قدرت‌گیری و دورکردن رقبا از حد تهدید اما، توجّه تقاطع حزب عدالت و توسعه و شخص اردوغان نسبت به تجربیات ناموفق این جریان است؛ تفاوتی که از دو حرکت کلیدی اردوغان ناشی می‌شود.

حرکت اول، تسویه موفقیت‌آمیز نظامیان بلندپایه وفادار به لانیسیسم اتاتورکی ذیل شبکه «ارگنه کن» به‌مثابه دشمن اصلی قدرت‌گیری جریان اسلام‌گرا در تاریخ کشور ترکیه است. این شبکه نظامیان عالی‌رتبه در طول سالیان پس از جنگ جهانی دوم با ایجاد شبکه مخفی اتصال و ارتباط و با تکیه بر فعالیت‌های مافیائگونه اقتصادی، اجتماعی و حتی تیم‌های ترور، ضامن حفظ ترکیه از خطر فعالیت‌های کمونیستی به صورت خاص و هر نوع قدرت‌گیری جریان‌های غیرلایک به صورت عام بود.

آخرین قدرت‌نمایی این شبکه نیز کودتا علیه نجم‌الدین اریکان و حزب رفاه ترکیه به شمار می‌رود. اردوغان با شناسایی این شبکه و خطری که از این ناحیه متوجه قدرت او بود و با اتکا به محبوبیت و قدرت خود، با شناسایی و اقدام قضائی علیه عناصر اصلی این شبکه در سال ۲۰۰۸ شبکه را عملاً در معرض افکار عمومی قرار داده و این تهدید را برای همیشه از بین برد. این حرکت برای برداشتن گام دوم کمک شایان توجهی به او کرد.

حرکت دوم، از بین‌بردن تشکیلات منسوب به «فتح‌الله گولن»، بزرگ‌ترین رقیب درون‌گفتمانی او بود. این اتفاق که به بهانه کودتای سال گذشته انجام شد، عملاً آن‌ترانزیو درون‌گفتمانی او را که از شبکه بزرگ هواداران فکری دارای موقعیت و نفوذ در تمامی سطوح اداری، اجتماعی و نظامی ترکیه برخوردار بودند ریشه‌کن کرد. موج دستگیری‌های بسیار گسترده و فراگیری که تمامی اقشار و لایه‌های مردم ترکیه را دربر گرفت، مشخص کرد شناسایی این شبکه بسیار پیش‌تر از وقوع کودتا اتفاق افتاده بود و این کودتا تنها بهانه‌ای برای خلاص‌شدن از این شبکه قدرتمند بود.

در این راه وفاداری عمده نیروهای نظامی ترکیه به اردوغان عامل بسیار مهمی در موفقیت او در پیروزی علیه کودتاگران بود؛ عاملی که بدون تسویه شبکه ارگنه کن در گام اول میسر نمی‌شد. درحال‌حاضر اردوغان و حزب متبوعش بر اریکه قدرت متمرکز تکیه رده‌اند که گرچه به لحاظ حجم آرای حامی شکننده به نظر می‌رسد، اما با فقدان رقبای قوی و کاریزماتیک چندان تهدیدی را متوجه خود نمی‌بینند؛ راهی که اخوان‌المسلمین در مصر پس از «حسنی مبارک» و با دولت «محمد مرسی» موفق به پیمودن آن نشد و حرکت معطوف به قدرت سیاسی آنان به وسیله شبکه هماهنگ آبرسرمایه‌داران مصری و نظامیان وفادار به مبارک به شکست کامل انجامید.

اخوان‌المسلمین مصر از اولین گروه‌هایی بود که به مناسبت پیروزی اردوغان در فراندوم به دولت و ملت ترکیه تبریک گفت و به‌نوعی مهر تأیید همسویی فکری خود با حزب عدالت و توسعه را بر این فراندوم ثبت کرد. حال باید دید همسویی جریان فکری اخوان‌المسلمین در کشورهای عربی با ترکیه، منجر به تقویت رهبری گفتمانی دموکراسی ترکیه‌ای در جهان عرب و قدرت‌یافتن مجدد این جریان فکری در کشورهای عربی خواهد شد. آیا به‌راستی، اخوان‌المسلمین به راهبری استراتژیک نوع‌گمانی اردوغان تن خواهد داد؟

در جریان تظاهرات روز کارگر در ترکیه، پلیس با گاز اشک‌آور و باتوم‌های پلیس ترکیه و مأموران لباس شخصی دولت اردوغان برخورد کرد.

«رجب طیب اردوغان» روز یکشنبه، اول می را فرصتی برای مذاکره درباره مصائب کارگران و راه‌حل‌های ممکن برای این مشکلات خواند و یک روز بعد نیروهای امنیتی او به سرکوب کارگرانی پرداختند که برای گرامیداشت روز کارگر به خیابان‌های استانبول آمده بودند؛ سرکوبی که نشان داد حدود دو قرن پس از نبرد کارگران برای حقوق و بهبود شرایط زندگی و کارشان، این نبرد باید همچنان حی و حاضر باشد.

هر سال هزاران نفر از مردم سراسر جهان برای بزرگداشت روز جهانی کارگر به خیابان‌ها سرازیر می‌شوند. گروهی از کارگران ترکیه نیز روز گذشته قصد داشتند در تظاهرات روز جهانی کارگر خود را به میدان تقسیم برسانند اما آنچه نصیبشان شد، گاز اشک‌آور و باتوم‌های پلیس ترکیه و مأموران لباس شخصی دولت اردوغان بود. گزارش‌ها از دستگیری حدود ۲۰۰ نفر در سراسر استانبول حکایت دارند و ظاهراً یک نفر نیز در این درگیری‌ها کشته شده است.

تظاهرات روز جهانی کارگر هرساله در ترکیه برگزار می‌شود و در گذشته هم در بسیاری موارد نیروهای پلیس معترضان را سرکوب کرده‌اند. با این همه اتحادیه‌های کارگری ترکیه گفته بودند امسال در میدان تقسیم تظاهرات نخواهند کرد؛ میدانی که به صورت سنتی میزبان تظاهرات‌های ضددولتی بوده و روز گذشته با حضور پرتعداد نیروهای پلیس ترکیه حال‌وهوایی امنیتی به خود گرفته بود. علاوه بر حضور سنگین نیروهای پلیس در سراسر استانبول، هلیکوپترهای پلیس هم مرتباً در آسمان این شهر پرواز می‌کردند تا فضای رعب و وحشت بیشتری ایجاد کنند.

تعداد نیروهای پلیس به‌ویژه از آن جهت زیاد بود که پس از همه‌پرسی قانون اساسی ترکیه که به اردوغان اختیارات بیشتری می‌داد، تنش میان گروه‌های مخالف اردوغان و نیروهای دولتی بسیار بالااست. با وجود

درحالی‌که برلین همچنان به تجهیز نظامی ریاض ادامه می‌دهد، «آنگلا مرکل»، صدراعظم آلمان، از عربستان سعودی خواسته تجاوز نظامی خود به یمن را متوقف کند. مرکل روز یکشنبه پس از ورود به شهر بندری جده در عربستان سعودی گفت: «ما به رویه حل‌وفصل دیپلماتیک سازمان ملل معتقدیم… اعتقاد داریم این مناقشه از طریق نظامی قابل حل نیست بنابراین باید اقداماتی به‌منظور مقابله با «شرایط انسانی

بسیار بد» در یمن صورت گیرد. این در حالی است که برلین و ریاض توافقی امضا کرده‌اند که براساس آن نیروهای سعودی از سوی نظامیان آلمان در تأسیسات نظامی مشترک تحت آموزش قرار می‌گیرند.

در این سفر همچنین قراردادهایی مبنی بر همکاری نیروهای پلیس و آموزش پلیس‌های زن حافظ مرزهای عربستان از سوی پلیس آلمان به امضا رسیده است. هفته‌نامه آلمانی اشپیکل نیز نوشت عربستان سعودی اعلام کرده قصد خرید تسلیحات نظامی بیشتری از آلمان را ندارد؛ چراکه افکار عمومی در آلمان روی فروش جنگ‌افزار به کشورهای که دارای سابقه نقض حقوق بشر هستند، حساس است و مرکل در این زمینه تحت فشار قرار دارد. دولت آلمان در سال ۲۰۱۵ میلادی، ۱۷

جهان

عکس Reuters

تظاهرات روز کارگر در ترکیه به خشونت کشیده شد

نبرد همواره

ممنوع‌بودن تظاهرات روز جهانی کارگر در ترکیه و تجمع در میدان تقسیم، معترضان روز گذشته زیر رگبار گلوله‌های پلاستیکی و گاز اشک‌آور همچنان تلاش می‌کردند به سمت میدان تقسیم راهپیمایی کنند و فریاد می‌زدند: تقسیم مال ماست و مال ما باقی می‌ماند. معترضان که بیشتر از گروه‌های چپ‌گرای ترکیه بودند، این ممنوعیت را نادیده گرفته و با پلاکاردهایی که بر آن نوشته شده بود «زنده‌باد روز کارگر، نه به دیکتاتور» قصد داشتند از منطقه اروپایی استانبول به سمت میدان تقسیم حرکت کنند.

در محله بشیکتاش هم ده‌ها نفر از معترضانی که می‌خواستند خود را به میدان تقسیم برسانند، بازداشت شدند. بر اساس گزارش‌ها تمامی راه‌ها به میدان تقسیم مسدود شده و حدود سه هزار نیروی امنیتی نیز در این محل مستقر شده بودند. تقسیم همواره نقشی پیشرو در اعتراض‌های ضددولتی ترکیه داشته و در این میان روز کارگر هم کمتر زمانی بدون تنش برگزار شده است. میدان تقسیم سال ۲۰۱۳ و پس از اعتراض‌های پارک گزی بار دیگر بر سر زبان‌ها افتاد اما اولین بار در سال ۱۹۷۷ بود که این میدان تاریخی شد. در روز اول ماه می آن سال صدها نفر از کارگران و فعالان کارگری و سیاسی به این میدان سرایر شدند و با تیراندازی به این تجمع حدود ۳۴ نفر کشته شدند.

تظاهرات روز کارگر در آمریکا

تجمع‌های فعالان کارگری در شهرهای مختلف ایالات متحده هم به رسم هر سال برگزار شد، با این تفاوت که امسال گسترده‌تر از ۱۰ سال گذشته بود و معترضان در این تجمع‌ها به سیاست‌ها و مواضع ترامپ هم معترض بودند. برنامه‌ریزان تظاهرات روز کارگر معتقد بودند تظاهرات روز گذشته در آمریکا در قیاس با سال‌های گذشته و با توجه به مواضع و سیاست‌های دونالد ترامپ و دولتش، با انرژی و قوت بیشتری برگزار خواهد شد. به گفته

ژاپن ناو جنگی برای همراهی با کشتی آمریکایی اعزام کرد

اتحاد ناهمگون در شبه‌جزیره

روزنامه ژاپن تایمز گزارش داد: برای تضمین موفقیت این مأموریت اسکورت و همراهی، به نیروی دریایی ژاپن دستور داده شده تا برای جلوگیری از هرگونه حمله خود استفاده کند. به گزارش بی‌بی‌سی، این اقدام، اولین مأموریت ارتش ژاپن پس از ایجاد تغییرات در قوانین این کشور است که براساس آن نقش نیروی نظامی این کشور افزایش یافته است. ژاپن این تغییرات را در سال ۲۰۱۵ میلادی اعلام کرد. مخالفان این تغییرات می‌گویند چنین اصلاحاتی مخالف قانون اساسی صلح‌طلبانه کشور است که از پس از جنگ دوم جهانی اجرا می‌شود. منابع ژاپنی اعلام کردند «تومومی اینادا»، وزیر دفاع این کشور، به ناو هلیکوپتربر «ایزومو» دستور داده تا از کشتی تدارکاتی نیروی دریایی آمریکا که برای تأمین ناوگان آمریکایی اعزام شده و به طرف اقیانوس آرام در حرکت است، حفاظت کند؛ ناوگان آمریکایی برای مقابله با تهدیدهای اتمی کره‌شمالی به اقیانوس آرام اعزام شده است. رسانه‌های ژاپنی گزارش دادند این کشتی آمریکایی برای ناوگروه «کارل وینسون» که درحال‌حاضر در دریای ژاپن مشغول انجام مانور نظامی مشترک با نیروی دریایی کره‌جنوبی است، تدارکات فراهم می‌کند.

پذیرفتن یک پیشنهاد در دقیقه ۹۰

«نیکولاس مادورو»، رئیس‌جمهوری ونزوئلا، از پیشنهاد «پاپ فرانسیس» برای میانجیگری استقبال کرد، اما درمقابل، مخالفان دولت نسبت به این پیشنهاد واکنش سرد نشان دادند و خواهان تضمین‌هایی از سوی واتیکان شدند. به گزارش ایسنا به نقل از خبرگزاری اروپا فرانسه، درخواست پاپ فرانسیس برای راه‌حل بحران ونزوئلا از طریق مذاکره، در پی موج تظاهرات معترضان این کشور که خواهان انتخابات جدید برای رفع بحران اقتصادی و سیاسی هستند، مطرح شده است. پاپ فرانسیس در میدان «سنت‌پتر» واتیکان گفت: اخبار دراماتیک وخامت وضعیتی ونزوئلا با گزارش کشته‌ها، زخمی‌ها و زندانیان متعدد ادامه پیدا کرده است و از دولت و همه چهره‌های جامعه ونزوئلا می‌خواهم از همه اشکال خشونت اجتناب کنند.

رئیس‌جمهور ونزوئلا ضمن استقبال از پیشنهاد پاپ فرانسیس، مخالفتش را به مذاکره دعوت کرد. او گفت: اگر من حرف از مذاکرات بزنم، آنها از ترس فرار می‌کنند و خواهان هیچ‌گونه مذاکره‌ای نیستند. آنها به پاپ فرانسیس هم حمله کردند، اما به چیزیه که پاپ می‌گوید، احترام می‌گذارم. همچنین مادورو که کشورش با رکود اقتصادی بی‌سابقه و کمبود اقلام ضروری روبه‌رو است، وعده داده حقوق و مزایای نظامیان و کارمندان دولت را تا ۶۰ درصد افزایش دهد. این تصمیم یک روز پیش از تظاهرات موافقان و مخالفان دولت اعلام شده که در کاراکاس، پایتخت و دیگر شهرهای ونزوئلا برگزار شد. این سومین‌بار در طول چهار ماه گذشته است که مادورو سطح دستمزدها را بالا می‌برد.

رویداد

کشته‌شدن ۳۵۲ غیرنظامی در حملات ائتلاف آمریکا

● ائتلاف تحت رهبری آمریکا آمار غیرنظامیانی را که اشتباه‌ها در عملیات این ائتلاف در سوریه و عراق کشته شده‌اند، اعلام کرد. به گزارش ایسنا، به نقل از العهد، این ائتلاف در گزارش ماهانه خود اعلام کرد: بر اساس اطلاعات موجود، دست‌کم ۳۵۲ غیرنظامی اشتباه‌ا در حملات هوایی ائتلاف از زمان آغاز عملیات در آگوست ۲۰۱۴ کشته شده‌اند. این در حالی است که آمارهایی که ائتلاف تحت رهبری آمریکا ارائه می‌دهد، بسیار کمتر از آمارهایی است که تعدادی از سازمان‌ها و جمعیت‌های حقوقی ارائه می‌دهند.

بازگشت بلر به عرصه سیاسی

● تونی بلر، نخست‌وزیر سابق بریتانیا، اعلام کرد، به‌منظور مبارزه با برگزیت به سیاست بازمی‌گردد. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری فرانسه، تونی بلر که از سال ۱۹۹۴ تا ۲۰۰۷ رهبری حزب کارگر را برعهده داشت، در انتخابات پارلمانی هشتم ژوئن نامزد نخواهد شد، اما گفت هم‌زمان با اینکه لندن مذاکراتش را برای خروج از اتحادیه اروپا آغاز کرده قصد دارند یک جنبش سیاسی بسازند تا مناظرات سیاسی شکل بگیرد.

رنتزی، مجددا رهبر حزب حاکم ایتالیا

● «ماتئو رنتزی»، نخست‌وزیر سابق ایتالیا که دسامبر گذشته پس از شکست در همه‌پرسی اصلاح قانون اساسی از مقام نخست‌وزیری ایتالیا کناره‌گیری کرده بود، با کسب حدود ۷۰ رأی به‌عنوان رهبر حزب حاکم دموکراتیک انتخاب شد. او پس از پیروزی، در جمع حامیانش گفت: این پیروزی متعلق به کل حزب است، اما خصوصا متعلق به کسانی است که از آنچه ما در سال‌های گذشته به دست آوردیم، سرافکنده نیستند.

آزادی ده‌ها ایزدی از چنگ داعش

● دفتر نمایندگی سازمان ملل متحد در دوهوک در کردستان عراق اعلام کرده که حفاظت از ۲۶ نفر از اعضای فرقه ایزدی را برعهده گرفته است. به گزارش دویچه‌وله، آنها زنان و کودکانی هستند که از سال ۲۰۱۴ به مدت سه سال در چنگ داعش اسیر بودند. هنوز روشن نیست که داعش این افراد را آزاد کرده یا خود از چنگ تروریست‌ها گریخته‌اند. افراد ره‌اشده به کمک سازمان ملل از مراقبت‌های پزشکی برخوردار شده و با خانواده‌های خود ملاقات کرده‌اند. همچنین دیده‌بان حقوق‌بشر سوریه اعلام کرد، تنها حدود ۲۰درصد از مناطق شهر الطیفه سوریه تحت کنترل داعش است. این مهم با پیشروی نیروهای کرد سوریه حاصل شده که بیش از ۷۰ درصد از خاک این شهر را در دست دارند.

ترامپ: رهبر کره‌شمالی «بچه زرنگی» است

● دونالد ترامپ اعلام کرد که به نظر او، کیم جونگ اون «بچه زرنگی» است؛ اما هشدار داد آمریکا برای مقابله با اقدامات تحریک‌آمیز کره‌شمالی همچنان گزینه نظامی را روی میز دارد. او افزود: کیم جونگ اون کسی است که از دوران جوانی قدرت را در کره‌شمالی در دست گرفت، بسیاری از اطرافیانش می‌خواستند او را از قدرت برکنار کنند، اما او توانست در قدرت باقی بماند. برای همین او آدم زرنگی است. مردم می‌گویند، او از نظر روانی سالم است؟ من هیچ ایده‌ای دراین‌باره ندارم. همچنین ترامپ در تماس‌های تلفنی گادانگاه با نخست‌وزیران تایلند و سنگاپور ضمن گفت‌وگو در مورد تهدید کره‌شمالی، این دو مقام بلندپایه جنوب‌شرق آسیا را به واشگتن دعوت کرد.

انتشار سند سیاسی حماس

● اسماعیل هنیه، نایب‌رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس، گفت که جنبش حماس نام رئیس دفتر سیاسی خود و اعضای آن را روزهای آتی اعلام می‌کند. او تصریح کرد: سند سیاسی‌ای که حماس آن را اعلام خواهد کرد، هرگز به اصول و آرمان‌های ملت فلسطین و سیاست‌های راهبردی این جنبش لطمه و خدشه‌ای وارد نخواهد کرد؛ اصول پنج‌گانه این جنبش؛ فلسطین، قدس، حق بازگشت، مقاومت و وحدت هرگز تغییر نخواهند کرد.

تحقیق درباره آتش‌سوزی بزرگ‌ترین مسجد شیعیان سوئد

● پلیس سوئد تحقیق درباره علت آتش‌سوزی بزرگ‌ترین مسجد شیعیان در حومه استکهلم، پایتخت این کشور را آغاز کرده است. به گزارش بی‌بی‌سی، این آتش‌سوزی یکشنبه شب، ۳۰ آوریل رخ داد و به سقف و نمای بیرونی مسجد خسارت عمده وارد کرد. اکنون پلیس و سرویس اطلاعاتی سوئد تحقیقات خود را آغاز کرده‌اند تا ببینند آتش‌سوزی عمدی بوده یا نه. مسجد امام علی(ع) در منطقه یاکوبزبرگ سوئد، بزرگ‌ترین مسجد شیعیان در سوئد است.